

آفات و بیماری‌های گیاهی
جلد ۷۸، شماره ۱، شهریور ۱۳۸۹

گزارش کوتاه علمی

گزارش زنبور پارازیتوئید (*Praon gallicum* (Hym.: Braconidae, Aphidiinae) از ایران. مهندس شهلا باقری متین^۱، دکتر شهرام شاهرخی خانقاه^۲* و دکتر پتر استاری^۳؛ مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی کرمانشاه، ایران^۱؛ بخش تحقیقات کنترل بیولوژیک، مؤسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور، صندوق پستی ۱۴۵۴، تهران ۱۹۳۹۵، ایران^۲؛ مؤسسه حشره‌شناسی آکادمی علوم جمهوری چک^۳. مسئول مکاتبات: *Shahrokhi1349@gmail.com.

طی بررسی‌هایی که به منظور جمع‌آوری و شناسایی پارازیتوئیدهای شته‌ها در سال ۱۳۸۵ در مزارع گندم استان کرمانشاه انجام شد، با آمار برداری‌های منظم هفتگی شته‌های مومیایی جمع‌آوری و پس از تشخیص شته میزبان، در لوله‌های آزمایش در شرایط ۲۵ درجه سلسیوس، رطوبت نسبی ۶۰-۵۰ درصد و دوره نوری ۱۴ ساعت روشنایی و ۸ ساعت تاریکی نگهداری شدند. زنبورهای پارازیتوئید خارج شده در الکل ۷۵ درصد نگهداری و پس از تشخیص برای تأیید به دکتر Petr Sary در مؤسسه حشره‌شناسی آکادمی علوم جمهوری چک ارسال شدند. در این تحقیق هفت گونه از زنبورهای پارازیتوئید خانواده Braconidae زیرخانواده Aphidiinae در بهار سال‌های ۸۵-۱۳۸۴ از روی شته‌های غلات استان کرمانشاه جمع‌آوری شدند که در این میان گونه *Praon gallicum* برای اولین بار از ایران گزارش می‌شود. این زنبور توسط نگارنده اول در تاریخ‌های ۸۵/۱/۲۱، ۸۴/۳/۲۳، ۸۵/۱/۱۶ و ۸۵/۱/۱۶ به ترتیب از مزارع گندم مناطق درود فرامان، اللهیارخانی، سرپل و بشیوه سرپل استان کرمانشاه از روی شته *Rhopalosiphum padi* (L.) جمع‌آوری و در بخش تحقیقات مبارزه بیولوژیک مؤسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور نگهداری می‌شود. (Sary (1981) Acta Entomologica Bohemoslovaca, 78: 382-396) کلید شناسایی گونه‌های مختلف جنس *Praon* را ارایه کرده است. *P. gallicum* اولین بار در فرانسه از روی شته *Schizaphis graminum* جمع‌آوری و توسط

باقری متین و همکاران: گزارش زنبور پارازیتوئید *Praon gallicum* از ایران

(1971) Stary (Annals of Society of Entomology in France, 7(3): 625-627) توصیف شده است. هم‌چنین (1997) Pike *et al.* (Environmental Entomology, 26(6): 1299-1311) این گونه را از مزارع غلات آمریکا گزارش و به وارد شدن آن از اروپا اشاره کرده‌اند. طول بدن این زنبور ۱/۵-۱/۲ میلی‌متر بوده و صفات افتراقی آن به شرح زیر می‌باشد:

شاخک ۱۶-۱۵ بندی (بندرت ۱۷ بندی)، طول بند اول تاژک ۵ برابر عرض آن، بند دوم تاژک یک پنجم کوتاه‌تر از بند اول تاژک، Scape، Pedicel و بندهای اول و دوم تاژک زرد براق و سایر بندها قهوه‌ای است. صورت دارای نوار طولی باریک بدون مو در مرکز می‌باشد. بال جلو فاقد رگ عرضی میانی-بازویی است. سطح پشتی بند اول شکم چهارگوش به رنگ قهوه‌ای تیره و دارای طول و عرض برابر در محل سوراخ‌های تنفسی و قاعده سطح پشتی دومین بند شکم مایل به زرد است. لبه میانی Mesoscutum دارای پرزهای پراکنده و لبه‌های کناری آن دارای مناطق بیضی شکل بدون مو می‌باشد.

Short report

Report of *Praon gallicum* (Hym.: Braconidae, Aphidiinae) from Iran:
Eng. S. Bagheri Matin¹, Dr. S. Shahrokhi^{2*} and Dr. P. Stary³. Agricultural and Natural Resources Research Center of Kermanshah, Iran¹; Iranian Research Institute of Plant Protection, P. O. Box 1454, Tehran 19395, Iran²; Academy of Science of Czech Republic³;
Corresponding author: Shahrokhi1349@gmail.com*.

A survey was conducted to identify parasitoids of wheat aphids in Kermanshah province during 2007-2008. Mummies were collected and reared in the laboratory at $25 \pm 1^\circ\text{C}$, 60-70% RH, and a photoperiod of 16:8 (L: D) hours. In this research, seven species of aphid parasitoids belonging to the family Braconidae, subfamily Aphidiinae were collected from wheat fields of Kermanshah province in spring of 2005-2006, of which *Praon gallicum* is the first record for the fauna of Iran. This species was collected from bird cherry-oat aphid, *Rhopalosiphum padi* in wheat fields of Dorud Faraman, Allahyarkhani, Sare Pol and Beshiveh Sare Pol regions of the province at 10- April, 2006, 13- May, 2005, 5- April, 2006, and 5- April, 2006, respectively and were identified by Petr Stary from academy of science of Czech republic. Key to the identification of *Praon* Holiday species was provided by Stary (1981), (Acta Entomologica Bohemoslovaca 78: 382- 396). *P. gallicum* was collected on greenbug, *Schizaphis graminum* in France for the first time and described by Stary (1971), (Annals of Society of Entomology in France 7 (3): 625-627). Pike *et al.* (1997), (Environmental Entomology 26 (6): 1299-1311) reported this parasitoid on small grain aphids in United States of America and mentioned that it was introduced from Europe. Distinctive morphological characters of *P. gallicum* with body length of 1.2-1.5 mm were as follow:

Antennae 15-16 (rarely 17) segmented, F1 five times as long as wide, F2 1/5 shorter than F1, Scape, pedicel, F1 and F2 bright yellow, the rest of antennae brown. Face with a narrow central longitudinal hairless stripe. Forewing m-cu vein absent. Tergite 1 of abdomen quadrate and as long as wide at spiracles and dark brown, base of tergite 2 yellowish. Central lobe of Mesoscutum sparsely pubescent and lateral lobes with large oval hairless areas.